

## CONSTITUTIONAL AND MUNICIPAL LAW

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-313-2-10>

### INNOVATIVE UNDERSTANDING OF THE ESSENCE OF THE MAIN CONSTITUTIONAL DUTY OF THE STATE AND OTHER CLOSELY RELATED PROVISIONS OF THE PROSPECTIVE CONSTITUTIONAL CODE OF UKRAINE OR ANY OTHER COUNTRY IN THE WORLD

### ІННОВАЦІЙНЕ РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ГОЛОВНОГО КОНСТИТУЦІЙНОГО ОБОВ'ЯЗКУ ДЕРЖАВИ ТА ІНШИХ ТІСНО ПОВ'ЯЗАНИХ З ЦИМ ПОЛОЖЕНЬ ПЕРСПЕКТИВНОГО КОНСТИТУЦІЙНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ЧИ БУДЬ-ЯКОЇ ІНШОЇ ДЕРЖАВИ СВІТУ

#### **Bondarenko I. V.**

*obtaining a higher education at the first  
(bachelor) level in the specialty 061  
Journalism with an enhanced  
accompanying legal education  
Pylyp Orlyk International  
Classical University  
Mykolaiv, Ukraine*

#### **Бондаренко І. В.**

*здобувачка вищої освіти за першим  
(бакалаврським) рівнем за  
спеціальністю 061 Журналістика  
із посиленою супутньою юридичною  
освітою  
Міжнародний класичний  
університет імені Пилипа Орлика  
м. Миколаїв, Україна*

#### **Afanasyeva K. S.**

*student of higher education for the first  
(bachelor's) level in the specialty  
081 Law  
Pylyp Orlyk International Classical  
University  
Mykolaiv, Ukraine*

#### **Афанасьєва К. С.**

*здобувачка вищої освіти за першим  
(бакалаврським) рівнем за  
спеціальністю 081 Право  
Міжнародний класичний  
університет імені Пилипа Орлика  
м. Миколаїв, Україна*

#### **Podolska N. I.**

*student of higher education for the first  
(bachelor's) level in the specialty  
081 Law  
Pylyp Orlyk International  
Classical University,  
Mykolaiv, Ukraine*

#### **Подольська Н. І.**

*здобувачка вищої освіти за першим  
(бакалаврським) рівнем за  
спеціальністю 081 Право  
Міжнародний класичний  
університет імені Пилипа Орлика  
м. Миколаїв, Україна*

Запропоноване в контексті удосконалення вимог ч. 2 ст. 3 Конституції України, згідно яких «утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [3], О.А. Кириченко,

Ю.О. Ланцедовою та іншими представниками наукової школи юриспруденції професора Аланкіра [4] **інноваційне розуміння конституційного обов'язку держави та інших тісно пов'язаних с цим положень** в вигляді відповідних редакцій перспективного Конституційного кодексу України чи будь-якої іншої держави світу [1, с. 234-235; 2, с. 2564-2565; та ін.] більш правильно представити у розвитку у такому вигляді:

**VII. «Базисний конституційний обов'язок держави та державних органів»:**

«Базисний обов'язок держави та основну спрямованість діяльності державних органів, гарантом неухильного, однакового та точного виконання якого виступає президент держави та органи прокуратури як права рука цього інституту у забезпеченні повної реальності такої гарантії, становить найбільш ефективне, раціональне та якісне:

1. Пізнання природного (заснованого на загальнолюдських цінностях та принципі справедливості) правового статусу (прав, свобод, обов'язків, інтересів) соціосуб'єктів (фізичних чи юридичних осіб або держави чи міждержавної установи) [1, с. 234-235].

2. Правове визнання природного правового статусу соціосуб'єктів (перетворення природних прав, свобод, обов'язків та інтересів соціосуб'єктів у суб'єктивний правовий статус фізичних та юридичних осіб, держави та міждержавної установи, тобто врегульований певною нормою конкретного правового акта).

3. Забезпечення належної реалізації названого правового статусу всіх соціосуб'єктів, які постійно або тимчасово проживають на території держави.

4. Оперативне попередження порушення правового статусу вказаних соціосуб'єктів.

5. Проведення кожної зі стадій подолання кримінальних та інших правопорушень з метою:

5.1. Відновлення порушеного права, свободи, обов'язки та/або інтересу певного соціосуб'єкта за допомогою:

5.1. Відшкодування збитків (шкоди та втраченої вигоди):

5.1.1. Фізичної та/чи матеріальної та/або первинної моральної шкоди та вторинної моральної шкоди.

5.1.2. Втраченої вигоди.

5.2. Іншого відновлення порушеного правового статусу соціосуб'єкта.

5.3. Неминучого притягнення особи, винної у такому порушенні правового статусу певного соціосуб'єкта, до відповідного виду і характеру та належного ступеня суворості юридичної відповідальності» [1, с. 235].

З інших з тринадцяти розроблених вказаними авторами інноваційних редакцій даного кодексу статей найбільш тісно пов'язані з викладеними положеннями редакції наступних статей цього ж кодексу:

**I. «Склад соціосуб'єктів»**, що в порядку пояснення понять та термінів вказаного перспективного Конституційного кодексу України чи будь-якої іншої держави світу доцільно подати таким чином:

«Соціосуб'єктами в контексті їх правового статусу є: 1. Фізичні особи. 2. Юридичні особи. 3. Держава як суммативне утворення фізичних та юридичних осіб. 4. Міждержавні установи як суммативні утворення фізичних та юридичних осіб відповідних держав [1, с. 229].

**II. «Сутність і перелік базисних складових категорій правового статусу соціосуб'єктів»**, що також має бути представлене в порядку пояснення понять та термінів цього ж кодексу у такій редакції:

«Правовий статус соціосуб'єктів складається з наступних базисних категорій:

1. Право, що являє собою можливість певного соціосуб'єкта скористатися конкретним позитивним результатом суспільного розвитку, коли негативний результат у цього розвитку може стати такою можливістю лише за наявності Національної програми із повного викорінення цього негативного результату або, принаймні, максимально можливої мінімізації його рівня.

2. Свобода – за наявності акценту уваги на альтернативності та/чи на безперешкодності вибору соціосуб'єктами такої можливості.

3. Обов'язок, тобто необхідність виконати соціосуб'єктом певного встановленого державою правила поведінки, що підтримується прямим (безпосереднім) та/або делегованим державним примусом (юридичною відповідальністю).

4. Інтерес, тобто можливість соціосуб'єкта використовувати у своїх цілях таке право, свободу та/або обов'язок іншого соціосуб'єкта» [1, с. 229].

**III. «Зовнішня та внутрішня збалансованість правового статусу соціосуб'єктів»**, що, як і всі наступні редакції статей інноваційного розуміння найбільш ефективного, раціонального та якісного пізнання, визнання, забезпечення та дотримання правового статусу фізичних осіб та інших соціосуб'єктів, оперативного попередження порушення цього правового статусу порушення його максимально можливого відновлення повинні бути викладені вже у вигляді самостійних статей цього кодексу:

«Збалансованість правового статусу соціосуб'єктів проявляється в тому, що фізичні особи за правовим статусом рівні від народження, тобто мають рівний природний правовий статус [1, с. 229-230].

Внутрішній баланс правового статусу соціосуб'єкта забезпечується тим, що певний обсяг його прав, свобод та інтересів має визначати появу відповідного обсягу його обов'язків.

Зовнішній баланс правового статусу соціосуб'єктів проявляється у співвідношенні правового статусу одного соціосуб'єкта щодо правового статусу іншого соціосуб'єкта, що визначається віком і станом здоров'я людини, а також тим, який саме напрямок суспільної діяльності та з яким власне обсягом повноважень здійснюють цей соціосуб'єкт» [1, с. 230].

**IV. «Антиделіктний обов'язок кожного громадянина попереджати та/або припинити правопорушення»:**

«Кожна людина зобов'язана попередити та/або припинити будь-яке правопорушення, в т. ч. й кримінальне, якщо при цьому їй не можуть бути заподіяні суттєвий та більший розмір збитків, а суб'єкт владних повноважень певного антиделіктного органу зобов'язаний попереджати та/або припинити такі правопорушення у будь-якій ситуації, крім очевидного досягнення цієї мети лише ціною його життя.

При цьому кожна позанормативна антисоціальна девіантна поведінка фізичної особи повинна бути поставлена в залежність від причини перевищення позанормативності в умови такого посиленого застосування державного примусу, що дозволяє запобігти виникнення та/або припинити такого роду діяння, вихід якого за межі норми не обумовлений певним психічним чи іншим захворюванням цієї особи, в межах норми в умовах немедичних установ спеціального типу (дитячі спеціальні, виправно-виховні чи виправно-трудова установи та ін.), а якщо позанормативність поведінки девіантна обумовлена його психічним чи іншим захворюванням – в умовах медичних установ спеціального типу» [1, с. 230].

### Література:

1. Бондаренко И.В. Основы понимания и легитимного использования достоверных и недостоверных сведений в юридическом либо журналистском расследовании или в публичной дискуссии: монография / под ред. А.А. Кириченко. Киев: Издатель Назаров О. А., 2023. 2336 с.

2. Кириченко О. А., Бондаренко І.В. Інновації юриспруденції в забезпеченні журналістської галузі права та медіабезпеки: монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O.; Київ: Видавець Назаров О. А., 2022. 4-те вид. 2624 с.

3. Конституція України: закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141, із змінами, згідно із законом № 27-ІХ від 3 вересня 2019 р., ВВР, 2019, № 38, ст. 160. *Zakon.rada.gov.ua: веб-сайт*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

4. Наукова школа юриспруденції професора Аланкіра – 250 новітніх доктрин і концепцій. *Правова еліта України*. Київ: Вид-во «Логос», 2018. С. 74. URL: <http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=peu2018&load=ns25.html>